

Euro zonos valstybė narė gali įpareigoti savo viešojo administravimo įstaigą priimti mokėjimus grynaisiais pinigais, tačiau taip pat gali apriboti tokią mokėjimo galimybę dėl visuomeninių priežasčių

Toks apribojimas gali būti pateisintas, pavyzdžiui, kai dėl labai didelio apmokestinamųjų asmenų skaičiaus mokėjimai grynaisiais pinigais gali lemti nepagrįstas viešojo administravimo įstaigos išlaidas

Du Vokietijos piliečiai, turintys mokėti rinkliavą už audiovizualines paslaugas Heseno žemėje (Vokietija), *Hessischer Rundfunk* (Heseno visuomeninis transliuotojas) pasiūlė ją sumokėti grynaisiais pinigais. Remdamasis savo Nuostatais dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas mokėjimo tvarkos, kuriuose nenumatyta galimybė mokėti šią rinkliavą grynaisiais pinigais¹, Heseno žemės visuomeninis transliuotojas atmetė šį pasiūlymą ir išsiuntė jiems pranešimus apie mokėtiną rinkliavą.

Abu Vokietijos piliečiai apskundė minėtus pranešimus ir jų ginčas pasiekė *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas, Vokietija). Šis teismas konstatavo, kad Heseno žemės visuomeninio transliuotojo Nuostatuose dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas mokėjimo tvarkos nenumačius galimybės mokėti rinkliavą už audiovizualines paslaugas eurų banknotais pažeidžiama aukštesnę teisinę galią turinti federalinės teisės nuostata, kurioje įtvirtinta, kad eurų banknotai yra neribota teisėta mokėjimo priemonė².

Vis dėlto, turėdamas abejonių dėl šios federalinės teisės nuostatos atitikties Sąjungos išimtinai kompetencijai valstybių narių, kurių valiuta yra *euro*, pinigų politikos srityje, *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) kreipėsi į Teisingumo Teismą, prašydamas priimti prejudicinį sprendimą. Šis teismas taip pat norėjo išsiaiškinti, ar dėl eurų banknotų, kaip teisėtos mokėjimo priemonės, statuso valstybių narių viešojo administravimo įstaigoms draudžiama nenumatyti galimybės įvykdyti viešosios valdžios institucijų nustatytą mokėjimo prievolę grynaisiais pinigais, kaip yra prievolės už audiovizualines paslaugas mokėjimo Heseno žemėje atveju.

Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendė, kad valstybė narė, kurios valiuta yra *euro*, organizuodama savo viešojo administravimo įstaigų veiklą, gali patvirtinti nuostatas, įpareigojančias tokią įstaigą priimti mokėjimus grynaisiais pinigais, arba įtvirtinti nukrypti nuo šios pareigos dėl visuomeninių priežasčių leidžiančią nuostatą, kai tenkinamos tam tikros sąlygos.

Teisingumo Teismo vertinimas

¹ 2012 m. gruodžio 5 d. *Satzung des Hessischen Rundfunks über das Verfahren zur Leistung der Rundfunkbeiträge* (Heseno žemės visuomeninio transliuotojo nuostatai dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas mokėjimo tvarkos) 10 straipsnio 2 dalis.

² 1992 m. spalio 22 d. paskelbtos redakcijos *Gesetz über die Deutsche Bundesbank* (Vokietijos federalinio banko įstatymas) (BGBl. I, 1992, p. 1782), iš dalies pakeisto 2013 m. liepos 4 d. įstatymu (BGBl. I, 2013, p. 1981), 14 straipsnio 1 dalies antras sakiny.

Pirmiausia Teisingumo Teismas išnagrinėjo sąvoką „pinigų politika“; šios politikos srityje Sąjunga turi išimtinę kompetenciją valstybių narių, kurių valiuta yra *euro*, atžvilgiu³.

Teisingumo Teismas, visų pirma, pažymėjo, kad ši sąvoka neapsiriboja vien jos praktiniu įgyvendinimu, o apima ir norminį aspektą, kuriuo siekiama užtikrinti *euro*, kaip bendros valiutos, statusą. Toliau jis nurodė, jog suteikus „teisėtos mokėjimo priemonės“⁴ statusą tik Europos Centrinio Banko ir nacionalinių centrinių bankų išleistiems eurų banknotams įtvirtinamas oficialus šių banknotų pobūdis *euro* zonoje ir pašalinama galimybė suteikti šį pobūdį kitiems banknotams. Šiuo aspektu jis pridūrė, kad valiutos vienetu išreikštos mokėjimo priemonės kaip „teisėtos mokėjimo priemonės“ sąvoka reiškia, kad apskritai negalima atsisakyti priimti šios mokėjimo priemonės tuo pačiu valiutos vienetu išreikštai skolai padengti. Galiausiai, jis konstatavo, jog leidimas Sąjungos teisės aktų leidėjui nustatyti priemones, reikalingas eurui, kaip bendrai valiutai, naudoti⁵, atspindi reikalavimą visoms valstybėms narėms, kurių valiuta yra *euro*, nustatyti bendrus principus ir padeda lengviau pasiekti Sąjungos pinigų politikos pagrindinį tikslą – išlaikyti kainų stabilumą.

Tuo remdamasis Teisingumo Teismas nusprendė, kad tik Sąjunga turi kompetenciją apibrėžti eurų banknotams pripažintą teisėtos mokėjimo priemonės statusą. Šiuo klausimu jis priminė, kad kai Sąjungai suteikta išimtinė kompetencija, valstybės narės negali priimti į šios kompetencijos sritį patenkančios nuostatos arba palikti jos galioti, net jeigu Sąjunga nepasinaudojo savo išimtinė kompetencija.

Taigi Teisingumo Teismas pažymėjo, jog nėra būtina nustatyti neribotą pareigą priimti eurų banknotus kaip mokėjimo priemonę tam, kad šiems banknotams būtų suteiktas teisėtos mokėjimo priemonės statusas arba apsaugotas jo veiksmingumas. Be to, nebūtina, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas nustatytų išsamias ir vienodas šios pagrindinės pareigos išimtis, jeigu iš esmės mokėjimai tokiais pinigais yra galimi.

Atsižvelgdamas į tai, Teisingumo Teismas nusprendė, jog valstybės narės, kurių valiuta yra *euro*, turi kompetenciją reglamentuoti mokėjimo prievolių vykdymo tvarką, jeigu iš esmės įmanoma mokėti šia valiuta išreikštais grynaisiais pinigais. Todėl valstybė narė gali patvirtinti nuostatas, pagal kurias jos viešojo administravimo įstaiga įpareigojama priimti mokėjimus tokia valiuta išreikštais grynaisiais pinigais.

Paskui Teisingumo Teismas konstatavo, kad eurų banknotų ir monetų, kaip teisėtos mokėjimo priemonės, statusas iš esmės reiškia pareigą juos priimti. Vis dėlto valstybės narės gali apriboti šią pareigą dėl visuomeninių priežasčių su sąlyga, kad tokie apribojimai proporcingi siekiamam viešojo intereso tikslui, o būtent yra kitų teisėtų priemonių piniginiams skoloms padengti.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pažymėjo, kad būtent viešąjį interesą atitinka toks piniginių skolų viešosios valdžios institucijoms padengimo būdas, kad jos nepatirtų nepagrįstų išlaidų, kurios trukdytų užtikrinti paslaugų teikimą mažiausiomis kainomis. Taigi visuomeninės priežastys, pagrįstos būtinybe užtikrinti viešosios valdžios institucijų nustatytos mokėjimo prievolės vykdymą, gali pateisinti mokėjimų grynaisiais pinigais apribojimą, pavyzdžiui, tada, kai apmokestinamųjų asmenų, iš kurių turi būti susigrąžinta skola, skaičius yra labai didelis.

Vis dėlto *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) turi patikrinti, ar toks apribojimas proporcingas tikslui veiksmingai surinkti rinkliavą už audiovizualines paslaugas, visų pirma atsižvelgdamas į tai, kad teisėtos alternatyvios mokėjimo priemonės gali būti nelengvai prieinamos visiems jų mokantiems asmenims.

³ Kaip įtvirtinta SESV 3 straipsnio 1 dalies c punkte, atsižvelgiant į tai, kad pagal SESV 2 straipsnio 1 dalį šioje srityje Sąjunga gali priimti teisiškai privalomus aktus.

⁴ Eurų banknotų, kaip teisėtos mokėjimo priemonės, statusas įtvirtintas SESV 128 straipsnio 1 dalies trečiame sakinyje, Protokolo (Nr. 4) dėl Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto (OL C 202, 2016, p. 230) 16 straipsnio pirmos pastraipos trečiame sakinyje ir 1998 m. gegužės 3 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 974/98 dėl euro įvedimo (OL L 139, 1998, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 10 sk., 1 t., p. 111) 10 straipsnio antrame sakinyje.

⁵ SESV 133 straipsnis.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106